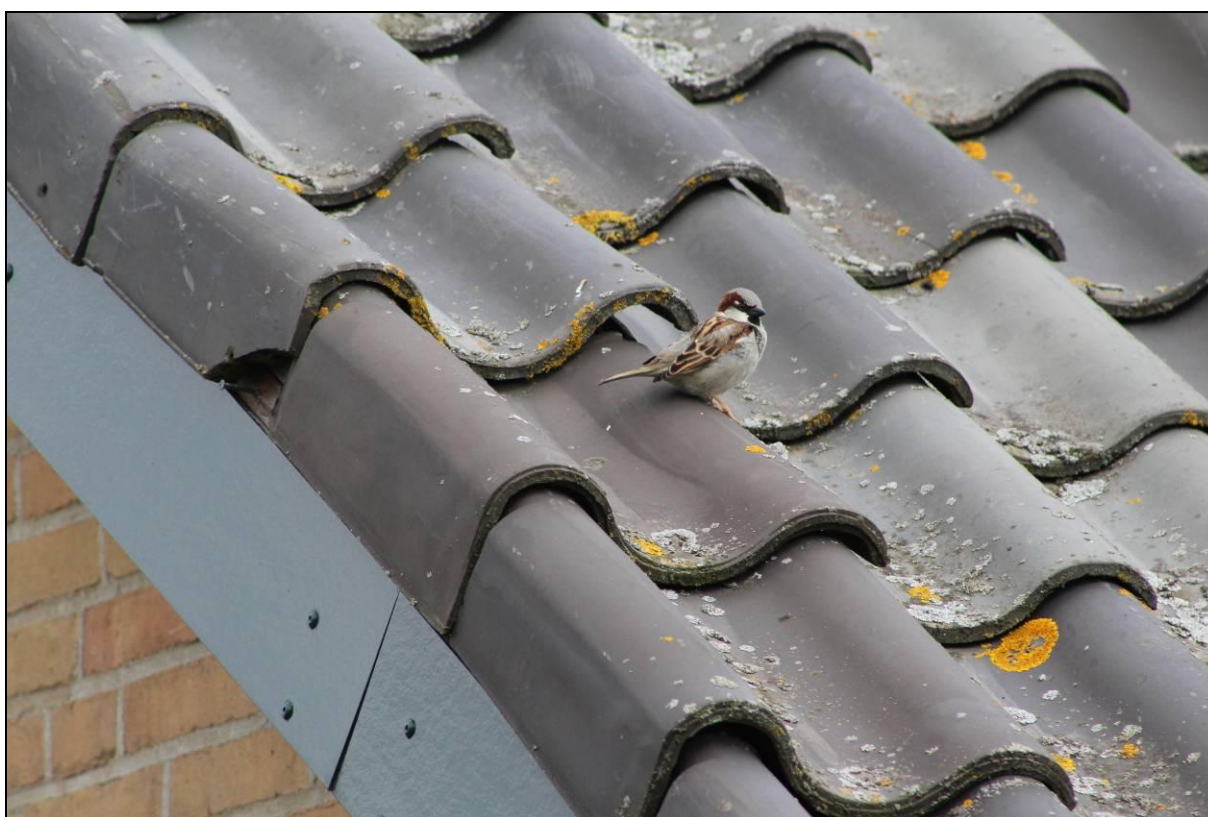


WERKPROTOCOL SCHIPHOL TRADE PARK
TE HAARLEMMERMEER



Opdrachtgever:
Contactpersoon:

Schiphol Trade Park
Dhr. M. de Koning

Uitvoering:
Projectcode:
Status:
Datum:
Auteur:
Kwaliteitscontrole:

Adviesbureau E.C.O. Logisch
SAEC1603
Concept
23-11-2016
ing. M. Bouma
ing. C.J.M. Groeneveld

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: Schiphol Trade Park
Contactpersoon: Dhr. M. de Koning
Adres: Evert van de Beekstraat 356,
1118CZ Schiphol
Tel: 020 20 666 40
E-mail: m.dekoning@sadc.nl

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch
Adres: Postbus 38, 2910 AA
Nieuwerkerk a/d IJssel
Bezoekadres: 's-Gravenweg 318-D, 2911 BK
Nieuwerkerk a/d IJssel
Tel: 0180 322840
E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Auteur: ing. M. Bouma
Kwaliteitscontrole: ing. C.J.M. Groeneveld

Projectcode: SAEC1603
Status: Concept
Datum: 23-11-2016



Adviesbureau E.C.O. Logisch werkt volgens de kwaliteitsnormen van het Netwerk Groene Bureaus. Dit netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. De deskundigen werkende bij Adviesbureau E.C.O. Logisch voldoen hierdoor aan de volgens het Ministerie van Economische Zaken gestelde eisen.



Adviesbureau E.C.O Logisch is aangesloten op de Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee toegang tot de meest volledige natuurgegevens in Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	3
1.1	AANLEIDING EN DOEL	3
2.	PROJECTGEBIED	3
2.1	LOCATIE	3
2.2	EFFECTBEOORDELING BESCHERMDE SOORTEN	4
3.	WERKWIJZE	4
3.1.	SLOPEN VAN BEBOUWING	4
3.2.	VERWIJDEREN OPGAANDE BEGROEIING: STRUWEEL, BOSPLANTSOEN EN BOMEN	5
3.3.	WATERWERKEN	6
3.4.	CALAMITEITEN EN OVERIGE SOORTEN	8
3.5.	TE RAADPLEGEN DESKUNDIGE	8
4.	LITERATUUR	9

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

In het projectgebied welke is gelegen tussen Hoofddorp en Schiphol is de realisatie van het Schiphol Trade Park gepland. Het Schiphol Trade Park is een ontwikkelingslocatie aan de A4 vlak bij Schiphol. SADC, gemeente Haarlemmermeer en Schiphol Real Estate ontwikkelen hier samen een multifunctionele werklocatie met ruimte voor alle vormen van handel en logistiek. Het huidige landschap en de infrastructuur bestaat voornamelijk uit agrarische bedrijven, woonhuizen en monocultuur akkerbouwland. Dit zal in de komende 30 à 40 jaar in fases worden omgevormd tot een innovatieve en duurzame werklocatie. In het projectgebied komen verschillende middels de Wet natuurbescherming beschermde diersoorten voor. Het betreft de vleermuissoorten de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis. Daarnaast zijn de broedvogelsoorten met jaarrond beschermde nesten ransuil en huismus bekend voor te komen. Ook komen algemene broedvogels voor in de watergangen, de akkers en groenstructuren in het projectgebied. Beschermde planten zijn niet aanwezig in het projectgebied. Voor bepaalde activiteiten is mogelijk een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing van de Flora- en faunawet of Wet natuurbescherming is maximaal 5 jaar geldig. Deze kan gezien de planning van de ontwikkeling nog niet voor alle activiteiten worden aangevraagd. Om de verschillende partijen die bouwactiviteiten gaan uitvoeren in het projectgebied toch handvatten te geven omtrent de te nemen stappen bij het uitvoeren van werkzaamheden is dit werkprotocol opgesteld.

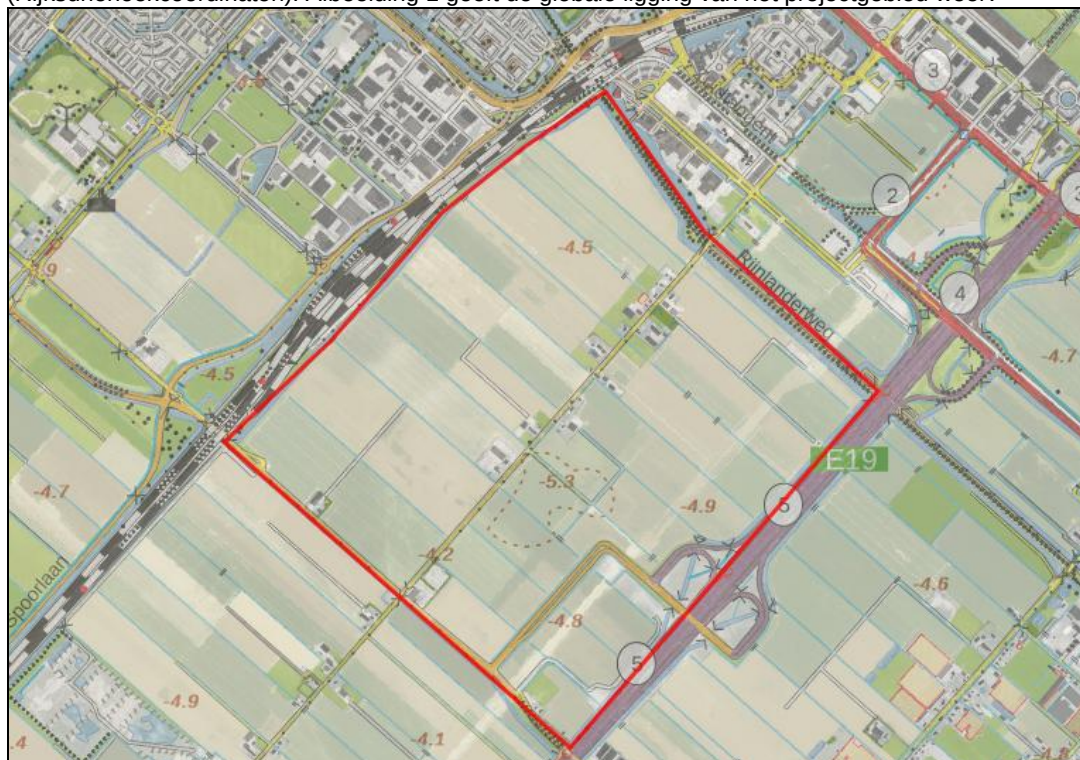
Hierbij is de gedragscode van Gemeente Amstelveen gehanteerd. Deze gedragscode is onder andere gericht op zorgvuldig handelen bij ruimtelijk ontwikkelingen. De gedragscode is passend omdat alle in het projectgebied aanwezige soortgroepen en soorten in deze gedragscode worden behandeld. De werkwijze is opgenomen in dit protocol.

Een kopie van dit ecologisch werkprotocol dient tijdens de werkzaamheden op het werk aanwezig te zijn. Alle betrokken partijen dienen van het bestaan van dit werkprotocol op de hoogte te zijn gebracht door de initiatiefnemer. Onderzoek naar zwaar beschermde diersoorten heeft een juridische houdbaarheid van hoogstens 3 jaar. De onderbouwing van dit werkprotocol dient dan ook na 3 jaar te worden herzien.

2. PROJECTGEBIED

2.1 LOCATIE

Het projectgebied is gelegen in de gemeente Haarlemmermeer in kilometerhokken: X:106-108 / Y: 476-477 (Rijksdriehoekcoördinaten). Afbeelding 1 geeft de globale ligging van het projectgebied weer.



Afbeelding 1: Ligging projectgebied

2.2 EFFECTBEOORDELING BESCHERMDE SOORTEN

In de rapportage van Adviesbureau E.C.O. Logisch van 2016¹ is de onderbouwing van de aanwezige beschermde soorten weergegeven.

Tijdelijke effecten

Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden kunnen broedgevallen van algemene broedvogels en broedvogels met jaarrond beschermde nesten worden verstoord. Ten behoeve van de werkzaamheden zal mogelijk opgaande begroeiing worden verwijderd. Hierin zijn geschikte nestlocaties aanwezig voor algemene broedvogels. Daarnaast zijn diverse soorten akkervogels aanwezig in het projectgebied. De watergangen kunnen dienst doen als broedlocatie van watervogels. Werkzaamheden in de omgeving van erfbeplantingen binnen de effectzone van de ransuil kunnen tot een verstoring van de ransuil leiden.

Bij nachtelijke werkzaamheden kunnen foerageergebieden en vaste vliegroutes van vleermuizen worden verstoord door lichtuitstraling.

Permanente effecten

De herinrichting van het projectgebied gaat gepaard met de sloop van bebouwing in het projectgebied en het omvormen van akkerland naar bedrijfsterrein. Hierbij is vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en nestlocaties van de huismus en de ransuil niet op voorhand uit te sluiten. Wel is het de verwachting dat met het treffen van mitigerende maatregelen het duurzaam medegebruik van het projectgebied door de waargenomen soorten vleermuizen en de huismus en de ransuil kan worden gewaarborgd. Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding zijn bij het nemen van de juiste maatregelen dan ook niet te verwachten. Desalniettemin zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen streng beschermd. Ook zijn de nestlocaties en het functioneel leefgebied van de huismus en de ransuil jaarrond beschermd.

3. WERKWIJZE

3.1. SLOPEN VAN BEBOUWING

Bij het slopen van bebouwing dienen eerst stap 1 en 2 te worden uitgevoerd. Indien bij beide stappen de uitkomst is dat er geen ontheffing noodzakelijk is kan de werkwijze onder stap 3 worden gehanteerd om zorgvuldig te werken.

STAP 1: Controleer of er onderzoek noodzakelijk is.

- Voorafgaand aan de sloop van de bebouwing dient de bebouwing te worden onderzocht op verblijfplaatsen van vleermuizen. Kraamverblijfplaatsen van vleermuizen worden op basis van onderzoek in 2016 niet verwacht. Indien bebouwing wordt geamoveerd, dient deze te worden onderzocht op het voorkomen van zomerverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen van vleermuizen. Het onderzoek dient afgestemd te worden op het voorkomen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Bij het aantreffen van beschermde functies voor vleermuizen dient een ontheffing te worden aangevraagd. Hieraan kunnen voorwaarden zijn verbonden in de vorm van mitigerende maatregelen. Deze dienen in een werkprotocol specifiek voor de betreffende ontwikkeling te worden uitgewerkt.

STAP 2: Controleer of een ontheffing noodzakelijk is voor de huismus of huiszwaluw

- Indien het bebouwing betreft waar nesten van de huismus in aanwezig zijn (zie afbeelding 3) dan dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd voor het vernietigen van deze nesten. Hier kunnen voorwaarden aan verbonden zijn als het werken buiten de kwetsbare periode (maart t/m september) en het aanbieden van twee vervangende nestplaatsen per te verwijderen nest in de directe omgeving. Neem contact op met de begeleidend ecooloog.
- Indien het bebouwing aan de Rijnlanderweg 1015 betreft, dan dient een deskundige ecooloog te beoordelen in hoeverre er voldoende alternatieve broedlocaties voor de huiszwaluw in de omgeving beschikbaar zijn. Indien deze niet aanwezig zijn dient een ontheffing te worden aangevraagd.

¹ Bouma, M. 2016. Actualisatie ecologisch onderzoek Schiphol Trade Park. Adviesbureau E.C.O. Logisch

STAP 3: Volg onderstaand schema en werkwijze om zorgvuldig te handelen.

Tabel 1: Periode uitvoering werkzaamheden bebouwing

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	1 ^{ste} voorkeur, werkzaamheden mogen worden uitgevoerd											
	2 ^{de} voorkeur, werkzaamheden mogen worden uitgevoerd met extra voorzorgsmaatregelen											
	Activiteit niet uitvoeren, tenzij in overleg met ecooloog											

- Bebouwing kan buiten het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt voor broedvogels door het verwijderen van opgaande begroeiing tegen gevels en in de directe omgeving. Dit dient in de winterperiode te gebeuren na overleg met een ter zake kundige op het gebied van broedvogels. Het ongeschikt maken van de bebouwing voor vogels geeft echter geen garantie dat vogels niet in het projectgebied gaan broeden. Bij het amoveren van de bebouwing in het broedseizoen is het noodzakelijk een deskundige ecooloog te raadplegen om vast te stellen of er zich geen nesten in de bebouwing of binnen de invloedssfeer bevinden. Bij het aantreffen van een broedgeval kan mogelijk niet worden gewerkt totdat een deskundige ecooloog heeft vastgesteld dat het nest niet langer meer door de betreffende vogel wordt gebruikt
- De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting van de bestaande bomenrijen en watergangen dient tot een minimum te worden beperkt. Het projectgebied zal niet overmatig worden verlicht, teneinde verstoring van nachttactieve soorten als vleermuizen te voorkomen. De voorkeur heeft het gebruik van gericht kunstlicht.

3.2. VERWIJDEREN OPGAANDE BEGROEIING: STRUWEL, BOSPLANTSOEN EN BOMEN

Bij het verwijderen van opgaande begroeiing dient eerst stap 1 te worden uitgevoerd. Indien bij deze stap de uitkomst is dat er geen ontheffing noodzakelijk is, kan de werkwijze onder stap 2 worden gehanteerd om zorgvuldig te werken.

STAP 1: Controleer of een ontheffing noodzakelijk is.

- Indien de boom waar de verblijfplaats van de ruige dwergvleermuis zich in bevindt en mogelijk ook de naastliggende bomen worden verwijderd, zal dit leiden tot het verlies van een vaste- rust en verblijfplaats van de ruige dwergvleermuis en is een ontheffing noodzakelijk. De te verwachten effectzone is weergegeven op afbeelding 2. Raadpleeg een deskundige ecooloog voor het aanvragen van een ontheffing. Hieraan zijn voorwaarden verbonden in de vorm van mitigerende maatregelen. Deze bevatten onder andere het werken buiten de gevoelige periode (15 augustus - 1 april) en het aanbieden van vier vervangende verblijfplaatsen in de directe omgeving (ca. 200m). Deze maatregelen dienen in een werkprotocol specifiek voor de betreffende ontwikkeling te worden uitgewerkt.
- Indien het beplantingen betreft die deel uitmaken van functioneel leefgebied van de huismus of de ransuil (zie afbeelding 3) dan dient mogelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Neem hierover contact op met de begeleidende ecooloog.

STAP 2: Volg onderstaand schema en werkwijze om zorgvuldig te handelen.

Tabel 2: Periode uitvoering werkzaamheden struweel/bomen/akkers

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	1 ^{ste} voorkeur, werkzaamheden mogen worden uitgevoerd											
	2 ^{de} voorkeur, werkzaamheden mogen worden uitgevoerd met extra voorzorgsmaatregelen											
	Activiteit niet uitvoeren, tenzij in overleg met ecooloog											

- Werkzaamheden aan akkers, struiken en bomen dienen in eerste instantie te worden uitgevoerd buiten de gevoelige periode (1 februari t/m 30 september).
- Indien buiten deze 1^e voorkeursperiode werkzaamheden aan potentiële broedlocaties plaatsvinden of het gebied bouwrijp wordt gemaakt, dient een deskundige op het gebied van broedvogels te worden geraadpleegd. Hierbij dient te worden onderzocht of er op of in de directe invloedssfeer broedgevallen aanwezig zijn voordat de werkzaamheden plaats kunnen vinden.

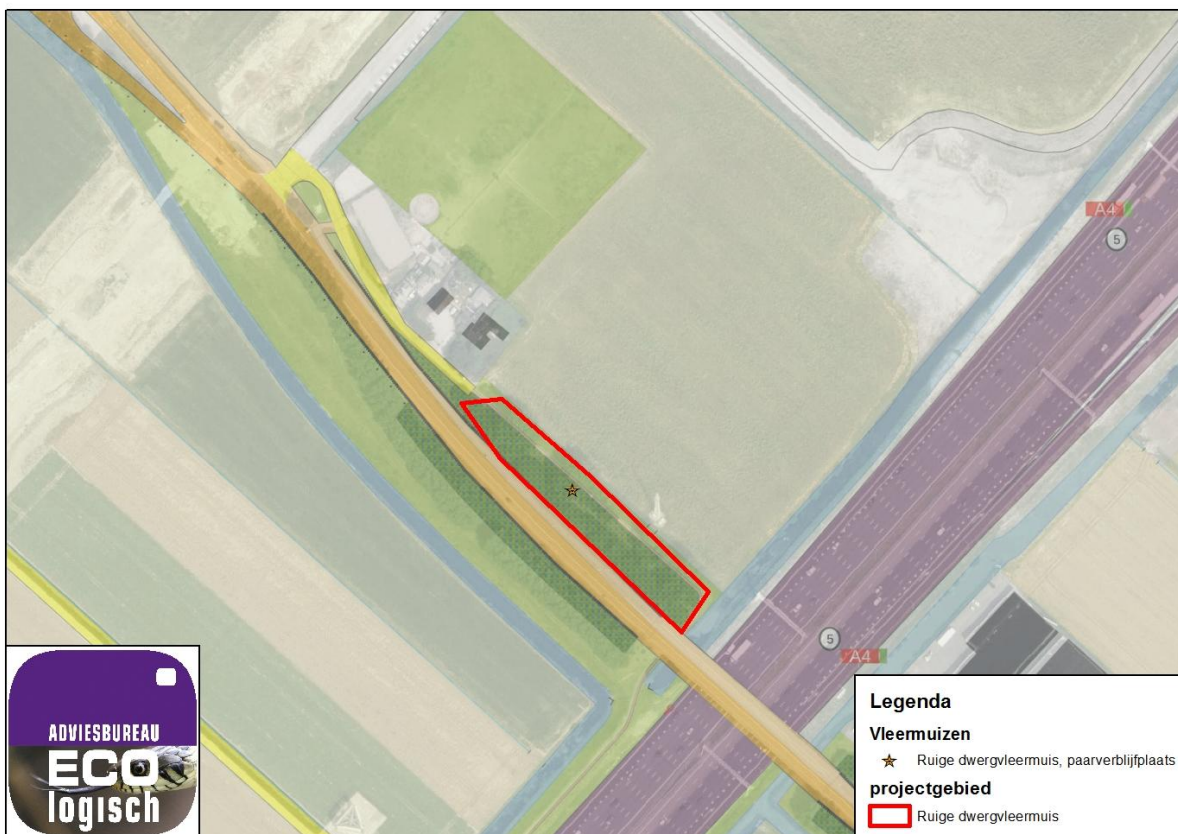
- Eventuele broedgevallen zullen worden gemarkeerd. Een straal van **minimaal** 10 meter rond het nest, afhankelijk van de aangetroffen soort broedvogel, zal worden ontzien tot het nest is verlaten.
- Een bouwlocatie kan buiten het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt voor broedvogels door het verwijderen van bomen/struiken. Dit dient in de winterperiode te gebeuren na overleg met een ter zake kundige op het gebied van broedvogels. Het ongeschikt maken van het projectgebied voor vogels geeft echter geen garantie dat vogels niet in het projectgebied gaan broeden. Het werkgebied betreft immers ook weidevogelgebied. Bij het aantreffen van een broedgeval kan mogelijk niet worden gewerkt tot na de broedperiode.
- Bij de aanleg van overhoogtes dienen deze afgedekt of ongeschikt te worden gehouden voor oeverzwaluw. Steile gedeeltes zand dienen voorkomen te worden om oeverzwaluw geen kans te geven hier nesten in te bouwen.
- De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting van de bestaande bomenrijen en watergangen dient tot een minimum te worden beperkt. Het projectgebied zal niet overmatig worden verlicht, teneinde verstoring van nachttactieve soorten als vleermuizen te voorkomen. De voorkeur heeft het gebruik van gericht kunstlicht.

3.3. WATERWERKEN

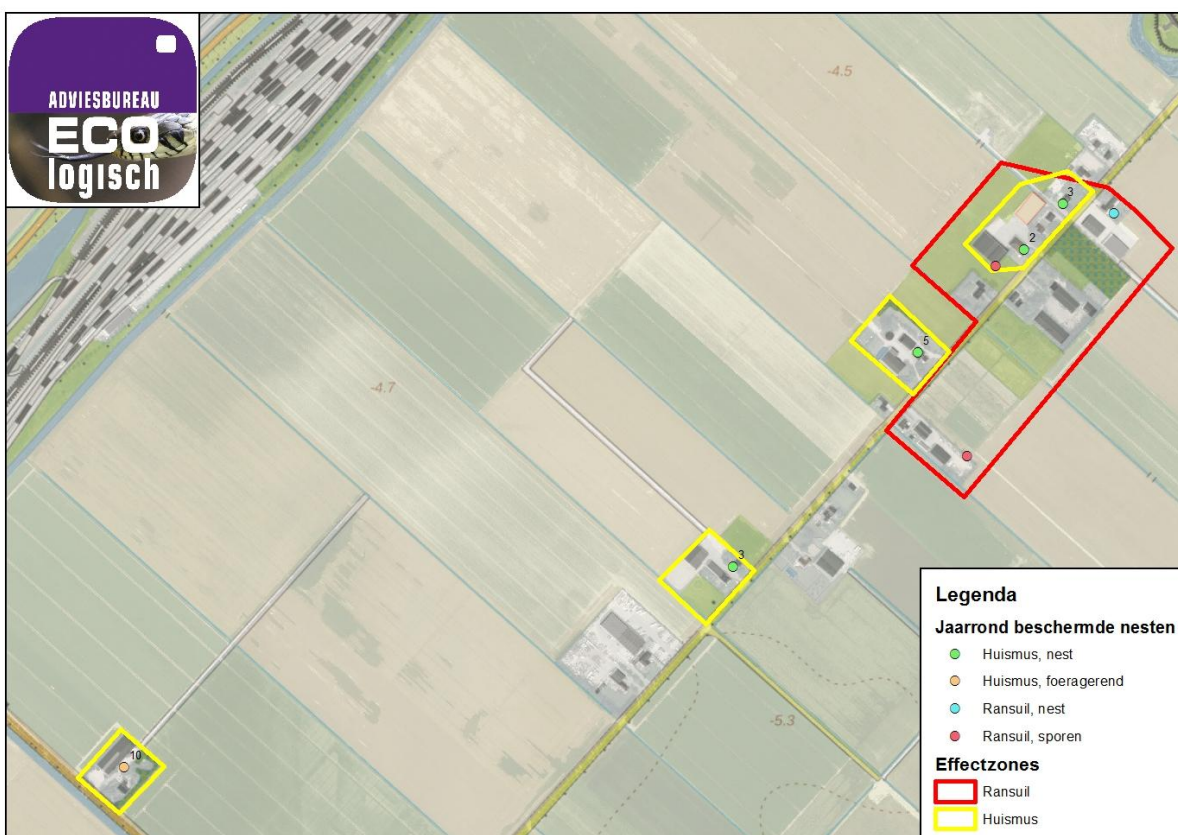
Tabel 3: Periode uitvoering waterwerken

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	1 ^{ste} voorkeur, werkzaamheden mogen worden uitgevoerd											
	2 ^{de} voorkeur, werkzaamheden mogen worden uitgevoerd met extra voorzorgsmaatregelen											
	Activiteit niet uitvoeren, tenzij in overleg met ecooloog											

- Werkzaamheden aan wateren dienen in eerste instantie te worden uitgevoerd buiten de gevoelige periode van broedvogels (1 februari t/m 30 september).
- Indien buiten deze 1^e voorkeursperiode werkzaamheden aan potentiële broedlocaties plaatsvinden of het gebied bouwrijp wordt gemaakt, dient een deskundige op het gebied van broedvogels te worden geraadpleegd. Hierbij dient te worden onderzocht of er op of in de directe invloedssfeer broedgevallen aanwezig zijn voordat de werkzaamheden plaats kunnen vinden.
- Eventuele broedgevallen zullen worden gemarkeerd. Een straal van **minimaal** 10 meter rond het nest, afhankelijk van de aangetroffen soort broedvogel, zal worden ontzien tot het nest is verlaten.
- Een bouwlocatie kan buiten het broedseizoen ongeschikt worden gemaakt voor broedvogels door het verwijderen van bomen/struiken. Dit dient in de winterperiode te gebeuren na overleg met een ter zake kundige op het gebied van broedvogels. Het ongeschikt maken van het projectgebied voor vogels geeft echter geen garantie dat vogels niet in het projectgebied gaan broeden. Het werkgebied betreft immers ook weidevogelgebied. Bij het aantreffen van een broedgeval kan mogelijk niet worden gewerkt tot na de broedperiode.
- Dempingswerkzaamheden worden zoveel als mogelijk richting open water uitgevoerd, zodat aanwezige vissen voor de werkzaamheden kunnen vluchten.
- Indien het dempen richting open water niet mogelijk is, worden voorafgaand aan baggerwerkzaamheden en dempingswerkzaamheden de aanwezige vissen en amfibieën zo goed mogelijk weggevangen. De gevangen vissen en amfibieën worden direct buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden weer uitgezet in geschikt habitat.
- Bij een watertemperatuur van minder dan 0 °C of meer dan 25 °C worden geen dempingen of baggerwerkzaamheden verricht in verband met een verhoogde kans op vissterfte.
- De werkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting van de bestaande bomenrijen en watergangen dient tot een minimum te worden beperkt. Het projectgebied zal niet overmatig worden verlicht, teneinde verstoring van nachttactieve soorten als vleermuizen te voorkomen. De voorkeur heeft het gebruik van gericht kunstlicht.



Afbeelding 2: Verstoringszone paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis



Afbeelding 3: Verstoringszone huismus (geel) ransuil (rood)

3.4. CALAMITEITEN EN OVERIGE SOORTEN

Ondanks een goede voorbereiding, inclusief inventarisatie en de genomen mitigerende maatregelen, welke preventief van aard zijn, kan het voorkomen dat exemplaren van beschermde soorten binnen het projectgebied worden aangetroffen. Indien dit het geval is en het vermoeden bestaat dat de Wet natuurbescherming mogelijk wordt overtreden, dient direct contact opgenomen te worden met de begeleidend ecooloog en dienen de werkzaamheden te worden gestaakt. De contactgegevens van de begeleidend ecooloog dienen op het werk aanwezig te zijn. De opdrachtnemer kan de werkzaamheden pas hervatten nadat de noodzakelijke beschermende maatregelen, gebaseerd op de gedragscode of afkomstig uit een nieuw verleende ontheffing, zijn getroffen.

Wanneer het gaat om nationaal of Europees beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming of vogels en het niet mogelijk is om overtreding van de verbodsbepalingen te voorkómen, is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

In de andere gevallen wordt gebruik gemaakt van de gedragscode voor het treffen van maatregelen. Een ontheffing is ook vereist wanneer men de aanwezige beschermde soorten moet verplaatsen en deze niet direct kunnen worden teruggezet naar een geschikt leefgebied in de directe omgeving. Totdat de ontheffing is verkregen wordt de locatie waar de beschermde soort voorkomt gemarkeerd en zo nodig uitgerasterd. De genomen maatregelen ten aanzien van de onverwachte soorten dienen goed te worden gedocumenteerd.

Naast zwaar beschermde soorten kunnen binnen het projectgebied ook in zekere mate algemene vrijgestelde amfibieën en grondgebonden zoogdieren worden verwacht. Voor deze soorten geldt de vrijstellingsregeling mits aan de zorgplicht wordt voldaan. Deze zorgplicht houdt kortweg in dat schade aan deze soorten dient te worden beperkt voor zover redelijkerwijs verwacht mag worden.

3.5. TE RAADPLEGEN DESKUNDIGE

Dit project wordt begeleid door Adviesbureau E.C.O. Logisch. Dit bureau heeft ruime ervaring op het gebied van broedvogels en vleermuizen. De deskundige welke bij dit project is betrokken, is:

Ing. C.J.M. Groeneveld
Ecoloog
Tel.: 0614745927
E-mail: mathieu@eco-logisch.com

Door beroepsmatig als ecooloog actief te zijn met het inventariseren en monitoren van onder andere vleermuizen, broedvogels en planten, alsmede het uitbrengen van Flora- en faunawet gerelateerde adviezen en uitvoeren van mitigerende maatregelen voor deze soortgroepen, is deskundigheid verkregen.

4. LITERATUUR

Bouma, M. 2016. Actualisatie ecologisch onderzoek Schiphol Trade Park, Adviesbureau E.C.O. Logisch

Gemeente Amstelveen, 2012. Gedragscode Flora- en faunawet, gemeente Amstelveen. *Gedragscode voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer en onderhoud.*

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, Ministerie van Economische zaken

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014, Soortenstandaard Huismus, Ministerie van Economische zaken

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014, Soortenstandaard Ruige dwergvleermuis, Ministerie van Economische zaken

